

Sygn. akt VI U 1488/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2019 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: M. Ś.

od decyzji: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 22 maja 2018 r., znak: (...)

w sprawie: M. Ś.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę socjalną

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni M. Ś. prawo do renty socjalnej od 6 lutego 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.;

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 1488/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku M. Ś. z dnia 6 lutego 2018 roku odmówił wnioskodawczyni prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z artykułem 4 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej, Dziennik Ustaw z 2013 roku pozycja 982 ze zmianami, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej i całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18-tego roku życia, w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej przed ukończeniem 25-tego roku życia, w trakcie studiów doktoranckich, w trakcie aspirantury naukowej. Organ rentowy wskazał, iż odmówił prawa do renty socjalnej, ponieważ zgodnie z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 24 kwietnia 2018 roku wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Odwołanie od tej decyzji wniosła wnioskodawczyni M. Ś. kwestionując orzeczenie komisji lekarskiej ZUS a także wcześniejsze lekarza orzecznika, iż nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Podnosiła ona, iż Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności zaliczył ją do umiarkowanej, zakwalifikował ją do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i wskazał, iż jest ona, w tym orzeczeniu wskazał, iż jest ona cał..., całko..., jest niezdolna do wykonywania pracy. Od tego orzeczenia odwołała się ona do Sądu Rejonowego, Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych,

który zmienił decyzję Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności, zmienił orzeczenie przyznając jej znaczny stopień niepełnosprawności od ukończenia 16-go roku życia. Wnioskodawczyni podnosiła, że jej niepełnosprawność istnieje od 13-go roku życia, była, korzystała z nauczania indywidualnego od 2011 roku, które kontynuuje do tej pory. Wnosiła ona o pozytywne rozpatrzenie jej odwołania. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania, powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje: ubezpieczona M. Ś. w dniu 6 lutego 2018 roku złożyła drugi wniosek o przyznanie jej renty socjalnej. Pierwszy wniosek złożony 13 marca 2017 roku w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych został załatwiony odmownie decyzją z 19 maja 2017 roku, odmawiającą przyznania wnioskodawczyni prawa do renty socjalnej. Decyzja ta jednak nie została przez wnioskodawczynię zaskarżona. Natomiast postępowanie zainicjowane wnioskiem z dnia 6 lutego 2018 roku doprowadziło do przeprowadzenia przez organ rentowy postępowania orzeczniczego. Orzeczeniem z dnia 16 marca 2018 roku lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż wnioskodawczyni M. Ś. nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Po rozpoznaniu sprzeciwu od tego orzeczenia komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 4 kwietnia 2018 roku także ustaliła, iż wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 24 kwietnia 2018 roku stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania zaskarżonej decyzji z dnia 22 maja 2018 roku. Ubezpieczona posiada umiarko..., posiada znaczny stopień niepełnosprawności. Taki stopień przyznawało jej orzeczenie Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 19 grudnia 2014 roku ze wskazaniem, że niepełnosprawność istnieje od 13-go roku życia. Także orzeczenie z dnia 18 stycznia 2017 roku zostało zmienione wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wydanym w sprawie VII U 502/17, który to wyrok zmieniał zaskarżone orzeczenie i zaliczył M. Ś. do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym. Wyrok ten stał się prawomocny. Dokumenty na kartach od 4 do 13 akt sprawy. W celu zweryfikowania stanowiska organu rentowego opartego na orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii zespołu biegłych sądowych: specjalisty psychiatry, psychologa klinicznego i specjalisty medycyny przemysłowej. Biegli sądowi w orzecz..., w opinii z dnia 7 września 2018 roku, karta 28-30, rozpoznali u ubez..., u wnioskodawczyni schizofrenię paranoidalną, astmę oskrzelową, niedoczynność tarczycy oraz zespół policystycznych jajników. Na podstawie przeprowadzonych badań sądowo-lekarskich i po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną zebraną w aktach sprawy biegli sądowi stwierdzili, iż wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolna do pracy do 31 grudnia 2020 roku od dnia złożenia wniosku o rentę socjalną. Ponadto biegli wskazali, iż naruszenie sprawności organizmu powstało przed 18-tym rokiem życia. Biegli wyjaśnili, że przebieg zaburzeń u wnioskodawczyni ma charakter przewlekły, w czasie ulegało natomiast zmianie nasilenie poszczególnych objawów, a biorąc pod uwagę obraz kliniczny zaburzeń, nasilenie i częstość objawów, dotychczasowy przebieg choroby, obecny stan zdrowia biegli stwierdzili, że pomimo systematycznego leczenia u wnioskodawczyni brak jest stabilnej poprawy funkcjonowania. Wpływ stwierdzonych u ubezpieczonej zaburzeń na jej funkcjonowanie jest znaczący i względnie stały. Stopniowo zmniejszały się jej zdolności adaptacyjne, umiejętności społeczne oraz interpersonalne oraz nasilał się stopień nieprzystosowania w zakresie funkcjonowania psychospołecznego. Biegli podkreślili ponadto, że ubezpieczona jest systematycznie leczona z powodu schizofrenii paranoidalnej, jest pacjentką Wojewódzkiej Poradni Zdrowia Psychicznego w B. z rozpoznaniem schizofrenia paranoidalna F20, rozwój umysłowy poniżej przeciętnej F88. Zdaniem biegłych sądowych badana nie jest w stanie sprostać oczekiwaniom otwartego rynku pracy, nie jest bowiem zdolna do wygenerowania ani motywacji typu poznawczego, ani emocjonalno-dążeńiowego, które gwarantowałyby realizację planu celowej aktywności złożonej jaką jest praca zawodowa. Występujące u badanej objawy powodują znaczne trudności w organizowaniu codziennego toku zajęć w zakresie współpracy, motywacji oraz wykonywaniu i wydajności pracy. Aktywizacja zawodowa stanowi integralną część długoterminowej strategii leczenia schizofrenii. W tym celu wykorzystywane są zróżnicowane oddziaływania dostosowane do fazy choroby. Biegli zauważyli jednak, że niepowodzenia rehabilitacji zawodowej powodują najczęściej pogorszenie stanu psychicznego pacjenta, w związku z tym badana jest zdolna do podjęcia pracy wyłącznie w warunkach chronionych. Możliwości w zakresie funkcjonowania badanej w środowisku uwzględnione zostały w orzeczeniu z dnia 21 sierpnia 2018 roku, karta 27 akt sprawy, wydanym przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B.. Badana została zaliczona do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym, kod o2P do 31 sierpnia 2020 roku. Zdaniem biegłych sądowych podjęcie takiej decyzji orzeczniczej wskazuje na znacznie ograniczone możliwości funkcjonowania badanej w środowisku ze względu na występujące u niej deficyty i zmniejszone zdolności przystosowawcze. Biegli sądowi nie zgodzili się z opinią komisji lekarskiej ZUS z dnia 24 kwietnia 2018 roku, która to komisja uznała, że badana

nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Po przeprowadzeniu badań dla celów sądowych przy współudziale specjalisty medycyny pracy, uwzględniając wszystkie ograniczenia wynikające z przebiegu procesu chorobowego biegli sądowi dokonali odmiennej kwalifikacji w zakresie ustalenia zdolności do pracy, wskazując, że potencjalne możliwości, że przy uwzględnieniu potencjalnych możliwości kompensacyjnych wnioskodawczyni jest ona zdolna, nie jest ona zdolna do regularnego wykonywania zatrudnienia w celu osiągnięcia wynagrodzenia na otwartym rynku pracy. Ponadto biegli podkreślili, iż oceniając stopień niezdolności do pracy ubezpieczonej, uwzględnili biologiczne uszkodzenie struktury i funkcji...

[**koniec części** 00:13:33.000] BYA160770_02

[**Przewodniczący** 00:13:33.498] Organizmu po pierwsze, po drugie dotychczasowy przebieg procesów chorobowych, po trzecie ich wpływ na stan czynnościowy organizmu i sprawność psychofizyczną, po czwarte wiek badanej i po piąte możliwość przywrócenia zdolności do wykonywania czynności zawodowych w wyniku leczenia i rehabilitacji. Biegli stwierdzili u badanej ograniczony zakres i czas zajęć stad proponowana przez biegłych całkowita niezdolność do pracy okresowo do 31 grudnia 2020 roku od dnia złożenia wniosku o rentę. Ponadto biegli wskazali, że dysponowali tym samym materiałem dowodowym, który posiadał także organ rentowy w postępowaniu administracyjnym a naruszenie sprawności organizmu ubezpieczonej powstało przed 18 rokiem życia. Badana zdaniem biegłych wymaga dalszego leczenia w celu zapewnienia efektywnej, długotrwałej poprawy. Zastrzeżenia do tej opinii zgłosił w piśmie procesowym z dnia 27 lutego 2019 roku, karta 42 organ rentowy. Powołując się na stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS organ rentowy podnosił, że opinia biegłych sądowych o całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawczyni do 31 grudnia 2020 roku z powodu zaburzeń stanu psychicznego jest sprzeczna z orzeczeniem komisji lekarskiej, która po analizie..., analizie dokumentacji medycznej z uwzględnieniem opinii specjalisty psychiatrii konsultanta ZUS z dnia 20 kwietnia 2018 roku nie stwierdziła całkowitej niezdolności do pracy badanej. Specjalista psychiatra jak podnosił pełnomocnik organu rentowego w tym piśmie procesowym rozpoznał u badanej osobowość nieprawidłową w okresie adolescencji kształtowania się, schizofrenię w wywiadzie oraz funkcjonowanie intelektualne na poziomie ociążałości umysłowej, niską normę i nie stwierdził długotrwałej niezdolności do pracy badanej. Podczas badania przez specjalistę psychiatrę badana była zorientowana wielu kier..., wielokierunkowo, dobrze wypowiadała się wiel..., była zorientowana wielokierunkowo dobrze, wypowiadała się swobodnie, w zachowaniu była spokojna jej nastrój był jednostajny, afekt słabo modulowany, napęd bez niepokoju, tok myślenia niezaburzony, bez zaburzeń treści myślenia, bez cech ostrej psychopatologii, psychotycznych leków nie ujawniała, bez zaburzeń spostrzegania, bez cech rozpadu struktury osobowości. Zdaniem specjalisty psychiatrii osobowość zwarta z cechami nieprawidłowej intelek, badaniem orientacyjnym w dolnych granicach normy. Zdaniem organu rentowego zgłaszane przez badaną dolegliwości były niewielkiego stopnia i nie skutkowały orzeczeniem niezdolności do pracy zarobkowej tym bardziej nie powodowały całkowitej niezdolności do pracy. Z badania psychiatryczno- psychologicznego biegłych sądowych nie wynikało również takie nasilenie objawów, które powodowałyby całkowitą niezdolność do pracy. Badana nawiązywała dobry kontakt werbalny, była zorientowana prawidłowo, w nastroju wyrównanym, bez objawów wytwórczych, bez zaburzeń treści myślenia, bez myśli suicydalnych. W związku z istniejącymi rozbieżnościami dotyczącymi stwierdzanych u badanej schorzeń biegli sądowi rozpoznają schizofrenię paranoidalną a kontakt z ZUS, przepraszam, a konsultant ZUS zaburzenia osobowości w okresie kształtowania się oraz stopnia niezdolności do pracy zarobkowej, całkowita niezdolność do pracy brak. Organ rentowy wnosil o dopuszczenie dowodu z opinii drugiego zespołu biegłych sądowych a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o oddalenie odwołania. Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez dyrektywy wskazane w artykule 233 paragrafie 1 Kodeksu postępowania cywilnego Sąd Okręgowy uznał, iż opinia biegłych sądowych sporządzona w sprawie ma taką moc dowodową i wiarygodność, które pozwalają na dokonanie istotnych dla rozstrzygnięcia sporu ustaleń bez potrzeby kontynuowania postępowania dowodowego. W szczególności wskazać należy, że opinia biegłych sądowych jest bardzo szczegółowa i oparta na dotychczasowej historii leczenia ubezpieczonej. Nie ulega wątpliwości, iż ubezpieczona od wielu lat jest leczona z powodu schizofrenii paranoidalnej, która..., które to schorzenie uniemo..., występuje obecnie bez stabilnej poprawy funkcjonowania wnioskodawczyni. Wpływ tego..., zaburzeń wynikających z tego schorzenia na funkcjonowanie ubezpieczonej jest znaczący i względnie stały. Stopniowo zmniejszały się zdolności adaptacyjne wnioskodawczyni i jej umiejętności społeczne oraz interpersonalne i nasilał się stopień nieprzystosowania w zakresie funkcjonowania psychospołecznego. Biegli sądowi uwzględnili także, co zupełnie pominął organ rentowy w swoich zastrzeżeniach do opinii, iż od

wielu lat wnioskodawczyni jest zaliczana do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym, ostatnie orzeczenie z 21 sierpnia 2018 roku, ale także wcześniejsze orzeczenia z 19 grudnia 2014 roku czy też zmienione przez Sąd orzeczenie z 22 marca 2017 roku, wyrok karta 9 akt sprawy. Biegli w sposób w pełni przekonujący wskazali, iż praca ubezpieczonej może być tylko traktowana, jako integralna część długoterminowej strategii leczenia schizofrenii a u badanej występują znaczne trudności w organizowaniu codziennego toku zajęć w zakresie współpracy, motywacji oraz w wykonywaniu i wydajności pracy. Dodatkowo podkreślić należy, że zastrzeżenia organu rentowego stanowiły tylko polemikę z ustaleniami biegłych sądowych polemikę opartą na wybiórczym przywołaniu fragmentów badań specjalisty psychiatry biegłego sądowego, opisu tych badań bez, z pominięciem jednocześnie schorzenia, na które cierpi ubezpieczona od dzieciństwa. Dodatkowo w zastrzeżeniach tych organ rentowy wskazuje, że lekarz konsultant ZUS specjalista psychiatra rozpoznał u ubezpieczoną..., u ubezpieczonej schizofrenię w wywiadzie tymczasem fakt, iż choruje ona na tę chorobę jest niepodważalny gdyż wynika z dostarczonej, zebranej i dostarczonej przez ubezpieczoną i zebranej w aktach sprawy dokumentacji medycznej a także faktu, iż przez, od dzieciństwa korzysta ona z indywidualnego nauczania. W zaświadczeniu o stanie zdrowia lekarza leczącego wskazano, iż ubezpieczona, iż schorzeniem podstawowym ubezpieczonej jest schizofrenia paranoidalna i dołączono dokumenty, historię choroby wnioskodawczyni potwierdzającą istnienie u niej tej choroby w rzeczywistości a nie tylko w wywiadzie jak powoływał to organ rentowy w piśmie procesowym, w którym zamieścił zastrzeżenia do opinii biegłych sądowych. W tej sytuacji w ocenie Sądu Okręgowego nie było podstaw do kontynuowania postępo..., postępowania dowodowego albowiem i wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności zostały wyjaśnione w oparciu o opinię biegłych i dowody z dokumentów zebranych w aktach sprawy. Dokonując subsumpcji przepisów prawa materialnego do ustalonego w sprawie stanu faktycznego Sąd Okręgowy wskazuje, iż zgodnie z artykułem 4 ustępem 1 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej ren..., renta socjalna przysługuje osobie niepełnosprawnej, przepraszam, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało między innymi przed ukończeniem 18 roku życia. Z uwagi na to, iż ubezpieczona należy właśnie do takich osób Sąd Okręgowy na podstawie tego przepisu w związku z artykułem 477 ze znacznikiem 14 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego orzekł reformatorycznie jak w punkcie I wyroku przy..., zmieniając zaskarżoną decyzję i przyznając ubezpieczonej prawo do dochodzonego świadczenia zgodnie z opinią biegłych sądowych na okres całkowitej niezdolności do pracy orzeczonych w ich opinii. W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy na podstawie artykułu 118 ustęp 1a Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Z opinii biegłych sądowych jednoznacznie, bowiem wynikało, że dysponowali oni tym samym materiałem dowodowym, który pozostawał w dyspozycji także organu rentowego, zatem wadliwe orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, na którym oparł swoją decyzję zaskarżoną w niniejszej sprawie organ rentowy powoduje, iż organ rentowy ponosi w takiej sytuacji odpowiedzialność, o której mowa w powołanym artykule 118 ustęp 1a. Oparcie, bowiem zaskarżonej decyzji na wadliwie w ujęciu obiektywnym orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS przy posiadaniu materiału dowodowego, który uzasadniał odmienne orzeczenie powoduje, iż organ rentowy powinien powyższą odpowiedzialność ponieść. Na tym zakończono wygłoszenie ustne uzasadnienia wyroku zastępującego pisemne uzasadnienie.